

Školní preventivní strategie 2021–2026

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa všech škol a školských zařízení (dle rejstříku), pro které platí tato školní preventivní strategie (ŠPS) ¹⁾ :
1. Výchovný ústav, ZŠ a SŠ Střílky, Zámecká 107 Střílky
2.
3.

¹⁾ Jednotlivé školy (nikoliv pouze ředitelství)

Adresa ředitelství školy nebo školského zařízení ²⁾	
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Ladislav Hutka
Telefon na ředitele	573 312 042
E-mail na ředitele	hutka@vustrilky.cz

²⁾ Vyplňte pouze, pokud je adresa jiná než adresa školy (integrováné školy)

A. ZMAPOVÁNÍ SITUACE V OBLASTI SPJ PRO VYTÝČENÍ CÍLŮ ŠPS

1. Sociální a jiné okolí školy

S ohledem na zaměření zařízení – chlapci 15-18 let s poruchami chování, jsou naši žáci ohroženi rizikovými projevy chování a již se u nich vyskytla řada těchto projevů. Naše snahy, cíle i aktivity tedy spočívají v minimalizaci následků, předcházení vzniku dalších rizikových projevů nebo jejich rozšiřování a prevence prohlubování problémů vznikajících v důsledku těchto projevů.

Vzhledem k nutnosti řešení rady situací spojených s rizikových projevů v chování spočívají silné stránky školského zařízení ve spolupráci i s okolím zařízení, tzn. úřady, PČR, lékaři, specialisté, adiktolog, PPP, PMS, K-centrem apod., ale i s institucemi dle místa bydliště samotných žáků – soudů, OSPODů, sociálních služeb následných apod.

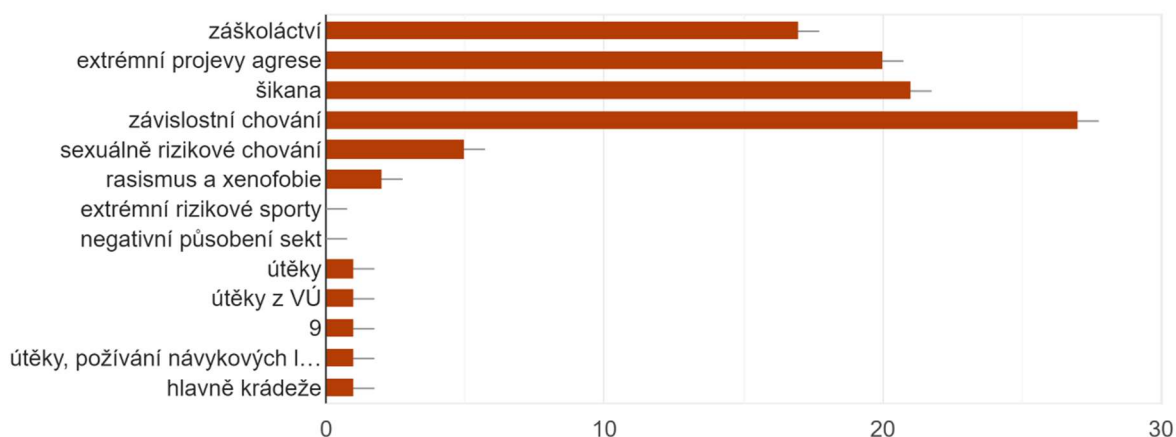
Rezervy jsou v nastavení spolupráce s RZP (vzhledem k poruchám chování se personál brání převzetí chlapců – často jsou nespolupracující, nemotivováni k léčbě a není jisté, kam je umístit) a podobně je to s psychiatrickou péčí ambulantní i pobytovou. Naši chlapci, ačkoli mnohdy péči potřebují, jsou vzhledem ke svým projevům odstavováni na vedlejší kolej, často jim není poskytována péče nebo je oddalována, nebo se vymezuje pouze na předpis léků. Často nás odborní pracovníci odkazují kamkoli jinam než na sebe. Podobně je to s chlapci silně závislými na návykových látkách, pobývajících často na útěku, kdy u nich ústavní výchova neplní svůj význam a soudy ani další instituce nejsou dostatečně flexibilní a efektivní. Některé situace a případy chlapců jsou pak z dlouhodobého hlediska neřešitelné nebo řešitelné velmi obtížně.

2. Informace od učitelů

Dle informací od pedagogů se u dětí ve VÚ Střílky vyskytují z rizikových projevů chování nejčastěji: závislostní chování, šikana příp. projevy agrese, záškoláctví, resp. útoky.

1. Jaké rizikové projevy chování se podle Vás nejčastěji vyskytují u dětí ve VÚ Střílky?

32 odpovědí

Z tohoto důvodu by se na tyto projevy měly zaměřovat školní preventivní strategie a aktivity.

Největší potíže mají pedagogičtí pracovníci při práci s dětmi s poruchami chování s následujícími projevy:

- minimalizování útěků
- užívání návykových látek a s tím související rizikové projevy
- nepozornost, nezáměr o výuku, vzdělání všeobecně, nedostatečná motivace k úspěšnému ukončení studia
- neomezený přístup na internet a zneužívání tohoto přístupu
- nerespektování nastavených pravidel
- děti chtějí, aby byla respektována všechna jejich práva, ale nejsou ochotny dodržovat své minimální povinnosti
- agresivita k ostatním dětem i dospělým, narušování režimu agresivním jedincem
- v některých případech neefektivita pozitivní motivace a malé možnosti motivace všeobecně včetně dostatečné legislativní opory
- nedostatečná spolupráce škola/praxe/výchova
- nedostatečná meziresortní spolupráce (psychiatrické léčebny, ministerstva, soudy apod.)
- alibismus některých pracovníků, případné podráždění autority kolegou

Míra a kvalita spolupráce školského zařízení s dalšími institucemi pohledem pedagogických pracovníků:

Silné stránky:

- nastavení spolupráce s PČR (až na jednoho policistu v Morkovicích), lékaři, sociálními pracovníky (OSPOD), PMS
- naše aktivní snaha spolupráci vyhledávat, podporovat, rozvíjet
- dobrá spolupráce s externími pracovišti v rámci odborných výcviků
- výborná spolupráce se sociálním úsekem školského zařízení
- péče o děti kvalitní, na vysoké úrovni

Slabé stránky:

- útékovost chlapců a tím pádem nemožnost dodržet plánované termíny
- spolupráce se soudy
- neochota ke spolupráci konkrétními lidmi (jeden pracovník PČR Morkovice) nebo konkrétní institucí (PL KM)
- omezené legislativní možnosti zařízení
- nedostatečná spolupráce mistři OV vs. učitelé

Doporučení pedagogických pracovníků pro nastavení preventivních strategií na budoucí období:

- více přednášek pro děti i zaměstnance
- více se soustředit na výběr chlapců umisťovaných do zařízení (zájem o vyučení, projevy v předchozích zařízeních, individuální potřeby)
- nastavení přísnějšího režimu po útěku, snaha více minimalizovat útky (návrh izolace od kolektivu po útěku)
- zpřísnění pravidel a režimu v zařízení obecně (nenechat unikát do nemoci, ověřovat řečené u kolegů, nepodporovat uhýbání a obcházení pravidel apod.)
- změny příslušné legislativy, zjednodušit přemísťování mezi ústavy
- využití peer skupin, návštěvy exuserů
- důkladnější vyhodnocování, zda se pracovník „hodí“ pro danou pozici, aby se předcházelo tomu, že jsou v zařízení zaměstnanci, kteří práci nezvládají nebo v ní jen „přežívají“
- celospolečenská podpora institutu rodiny

Informace byly zjišťovány dotazníkovým šetřením viz příloha 1. Dotazníkové šetření proběhlo na začátku školního roku 2021/2022. Další podněty mohou pedagogové vznášet pravidelně na poradách, metodických setkáních, volně směrem k odborným pracovníkům a krizovému týmu apod.

3. Informace od rodičů

Informace od rodičů jsou získávány pravidelně při osobních setkáních, při telefonických hovorech, případně dotazníkovým šetřením, viz příloha č. 2. Sami rodiče mohou dávat podněty, na jakých rizikových projevech je nutné s jejich dětmi pracovat, případně zda proběhlé intervence z naší strany byly efektivní nebo je nutné situaci řešit dál. S rodinami se snažíme spolupracovat průběžně a pravidelně, abychom předcházeli rizikovým projevům chlapců nejen v zařízení, ale i při pravidelných pobytech doma. Na pobyt doma jsou nastaveny pravidla a dohody taktéž, jsou s chlapci i rodiči diskutovány a vyhodnocovány.

4. Informace od dětí

Informace od dětí jsou získávány pravidelně, průběžně, a to jak na úseku školy (třídnické hodiny, dozory, diskuse s chlapci), tak výchovy (komunitní sezení, aktivní shromáždění, na jednotlivých výchovných skupinách), od odborných pracovníků (individuální pohovory, skupiny s eto/psy, adaptační hodnocení pobytu, dotazníky apod.) i vedení školského zařízení (individuální pohovory).

5. Informace z vyhodnocení Minimálních preventivních programů (MPP) realizovaných na škole v uplynulých letech

Největší problémy vyplývají z šetření od pedagogických pracovníků. Výrazným problémem jsou dlouhodobé útky chlapců, s nimi je spojeno často závislostní chování, nedostatečná motivace k setrvání v zařízení nebo rodině, vždy záškoláctví a nedostatečná opora v legislativě (kdy ústavní výchova neplní svůj účel, i přesto v ní chlapec setrvává) a nedostatečné možnosti a flexibilita OSPODů i soudů.

Se zvyšující se mírou závislostí na návykových látkách souvisí nutnost vyhledávání navazujících služeb, případně jiných zařízení, které se na práci se závislou mládeží zaměřují. Těchto služeb a zařízení není dostatečné množství a pokud fungují a mají dobré výsledky, nejsou děti s poruchami chování příliš preferovanou klientelou.

Se závislostním chováním, zvyšující se agresivitou souvisí někdy problematika chlapců s psychiatrickou diagnózou, pro které je opět velmi obtížné nalézt spolupracující partnery v podobě ambulantní nebo pobytové péče. Je nutné neustálé aktivní vyhledávání odborníků i zařízení, pravidelné konzultace, zkoušení různých adiktologů, psychiatrů, na které nemáme reference, jen jsou

ochotni naše chlapce přijmout. Není výjimkou, že je pak jejich péče zúžena na předepisování léků, případně zkoušení jiných léků.

Ostatní rizikové projevy chování jako agresivita, lhaní, krádeže a další přečiny, nerespektování autority nebo nastavených pravidel, vyplývají z charakteru našeho zařízení. Proto není cílem jejich obecná nepřítomnost, ale udržení pravidelného monitoringu a včasných intervencí apod. (viz dále v cílech).

B. STANOVENÉ CÍLE ŠPS

1. Dlouhodobé cíle vyplývající ze vstupních informací

- Udržování důsledného monitorování rizikových projevů chování chlapců, varovných signálů, vedení záznamů o těchto projevech a spolupracování s dalšími pedagogickými pracovníky na následných intervencích (zahrnuje spolupráci, účast na poradách, metodických setkáních, důslednost v dodržování nastaveného pravidla/intervence/dohody).
- Aktivní vyhledávání možností, nabídek služeb pro děti v zařízení s ohledem na jejich potřeby (závislost/psychiatrická diagnóza/nadměrná agresivita), nastavování pravidelné spolupráce.
- Udržování již nastavené dobré spolupráce s institucemi a organizacemi v okolí školního zařízení.
- Udržování spolupráce a aktivní oslovování a setkávání s rodiči nových chlapců v zařízení.
- Podporování dobrých vzájemných vztahů a spolupráce pedagogických pracovníků v zařízení, případné nastavení supervize pro všechny pedagogické pracovníky.

2. Střednědobé cíle vyplývající z dlouhodobých cílů

Zaměřené na děti

- Aktivní monitorování projevů chlapců, nepřehlížení varovných signálů nebo rizikových projevů, jejich pravidelné zapisování.
- Motivace chlapců ke vzájemné komunikaci a spolupráci, k dodržování zásad slušného chování na úrovni dítě-dítě, ale také dítě-pedagog, nácvik vhodné formy komunikace.
- Pravidelná individuální i skupinová práce s dětmi ve školní třídě, na výchovné skupině, s odbornými pracovníky. Vedení dětí k řešení záťažových situací a frustrace bez návykových látek – nabízení alternativních způsobů.
- Podpora sebedůvěry a zdravého sebevědomí dětí, rozvíjení jejich pracovních dovedností a návyků, motivace k aktivnímu trávení volného času bez užívání návykových látek, podpora samostatnosti a zodpovědnosti v řešení běžných záležitostí.

Zaměřené na pracovníky školského zařízení

- Podpora dobrého klimatu mezi pedagogickými pracovníky, podpora vzájemné komunikace, sdílení postřehů a zkušeností s dětmi, vedení k pozitivní motivaci a pozitivním příkladům. Poskytování dostatečného prostoru pro vyjádření pedagogických pracovníků na úrovni porad, metodických setkání apod.
- Vzájemná podpora v rozvoji dovedností, znalostí, podpora vzdělávání dle profilace a zájmů pracovníků, umožnění pravidelného sebevzdělávání, vzdělávání v oblasti prevence SPJ, případně nastavení supervize.
- Vzájemná spolupráce, dodržování pravidel a režimu, nepřehlížení nastavených intervencí, respektování autority kolegů a vedení k respektování autority i dětí samotné.

Zaměřené na rodiče/rodinné příslušníky nebo zákonné zástupce dětí

- Pravidelná komunikace s rodiči, jejich pravidelné informování (v případě řešení zdravotních potíží, úteků chlapců, jejich dovolenek – podávání informací od rodičů a k rodičům, informování o testování na návykové látky, hlášení změn apod.).
- Seznamování rodičů se základními dokumenty zařízení a jejich případnými změnami (vnitřní a školní řád, MPP), jejich dostupnost na webových stránkách školského zařízení.
- Pravidelná aktualizace kontaktních informací o rodičích.

Zaměřené na okolí školského zařízení

- Pravidelné a iniciativní vyhledávání služeb, nových postupů a možností práce s chlapci s poruchami chování a přidruženými problémy. Vzájemné informování kolegů i dětí o poskytovaných službách, zjištěných možnostech.
- Průběžná a pravidelná komunikace s již spolupracujícími institucemi, jejich pravidelné oslovování, informování, udržování pozitivních vztahů.

3. Krátkodobé cíle vyplývající ze střednědobých cílů

Zaměřené na děti

- Pravidelné mapování klimatu kolektivu dětí ve školních třídách a na výchovných skupinách.
- Pečlivý a důsledný výběr nových dětí, které mají přijít do zařízení (vyžádání zpráv z předchozích zařízení, škol, případně lékaře, osobní hovor s kurátorem, případně zařízením apod.).
- Začlenění nových žáků do kolektivu, podpora v průběhu adaptační doby (adaptační skupina, pobyty, průběžné hodnocení a pohovory).
- Pravidelné monitorování rizikových projevů v chování, varovných příznaků.
- Zahrnování dětí do stanovování pravidel, ale také dbání na jejich dodržování.
- Věnovat se aktuálním individuálním potřebám dětí, v případě intenzivních potřeb svolat metodickou schůzku a společně plánovat intervence.
- Plánování a realizace různorodých volnočasových aktivit (sportovní, edukativní, rukodělné, sebeobslužné).

Zaměřené na pracovníky školského zařízení

- Důsledné dbání na pravidelnou vzájemnou komunikaci dítě-pedagog, dítě-dítě, pedagog-pedagog, komunikaci se sociálními pracovníky, rodiči dětí apod. Spolupráce s kolegy, vzájemné respektování nastavených pravidel s dětmi. Podílení se na vytváření pozitivní atmosféry v kolektivu pedagogů i dětí.
- Monitorování kolektivu dětí a vedení pravidelných záznamů o rizikových projevech.
- V případě výskytu rizikových projevů plánování a podílení se na minimalizaci těchto projevů, uplatňování osobního příkladu, pozitivní motivace. V případě obětí rizikových projevů poskytnou nezbytnou ochranu a pomoc oběti rizikového chování.
- Preventivní aktivity (edukace, diskuse, nácvik rolí, uvádění příkladů, vhodných forem komunikace) zařazovat do běžných činností s dětmi.
- Mapování rizikových míst a situací v zařízení, důsledné dodržování dozorů na rizikových místech.
- Iniciování besed, osvětových akcí, školení dle zájmů a potřeb každého pedagogického pracovníka.
- Pravidelné hodnocení pedagogického pracovníka s vedoucím pracovníkem, zvažování silných a slabých stránek, plánování sebezvojevých aktivit.

Zaměřené na okolí školského zařízení

- Udržování kontaktů a dobré spolupráce s OSPODy, soudy, dalšími zařízeními, PMS, PČR, PPP, lékaři, specialisty, speciálními pedagogy, K-centrem Kyjov, vězeňská služba, sociální služby apod.
- Aktivní vyhledávání nových služeb, pravidelné informování a konzultování situací chlapců.

C. VYMEZENÍ KOMPETENCÍ JEDNOTLIVÝCH AKTÉRŮ V PREVENCI

- 1) Jednotlivé kompetence jsou k nahlédnutí ve vyhlášce 72/2005 Sb. a v metodickém doporučení k **primární prevenci rizikového chování** u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28. V našem školském zařízení funguje školní metodik prevence a výchovný poradce. V případě řešení krizových situací nebo nutnosti řešení neobvyklé situace, zvláštních nebo intenzivních potřeb dítěte, setkávají se členové školského poradenského pracoviště – krizový tým (ve složení ředitel školy, zástupce ředitele a výchovný poradce, vedoucí vychovatel, etoped, psycholog a školní metodik prevence) společně s kmenovým vychovatelem, případně třídním učitelem nebo zainteresovanými pedagogy.
- 2) Výchovná komise má za úkol řešit závažnější problémy chování a prospěch žáků. V převážné míře se zabývá těmi problémy, které řešil třídní učitel a následně nedošlo ke zlepšení situace. Za svůj hlavní cíl si klade důsledně řešit rizikové projevy chování (šikana, záškoláctví, agresivita, závislostní chování, nekázeň, zhoršený prospěch apod.). V popředí zájmu výchovné komise je nastavení preventivních opatření k potlačení výskytu rizikových projevů chování. Jejím cílem není pouze udělovat žákům sankce za jednotlivé přestupky, ale též jim pomáhat zvládat jejich vážnější problémy. Složení výchovné komise se nastavuje dle potřeby dítěte a konkrétní situace.

D. SÍŤ SLUŽEB

DŮLEŽITÉ KONTAKTY

Kontakty jsou odlišné a individuální dle bydliště a anamnézy dítěte, případně předchozích zařízení. Jsou dostupné ve zprávách, které přicházejí s dětmi, od kurátorů nebo rodičů dětí. Takto spolupracujeme s poradnami pro rodinu, pedagogicko psychologickými poradnami, speciálně pedagogickými poradnami, speciálními pedagogy, středisky výchovné péče apod.

Dalším okruhem jsou sociální služby. Pokud vyhledáváme sociální služby podpůrné a následné, vyhledáváme opět v destinacích původní rodiny nebo bydliště dítěte, případně místa, kam směřuje dítě po výstupu ze zařízení. Pokud jde o děti ze zařízení, spolupracujeme aktuálně s:

- K-centrem v Kyjově (Třída Palackého 194 Kyjov, tel. 777 805 002)
- Případně Centrem poradenství pro rodinné a partnerské vztahy ve Zlíně (U Náhonu 5208, Zlín, tel. 777 219 150) nebo pobočkami společnosti Podané ruce.

Pravidelně spolupracujeme s obvodními odděleními Policie ČR v Morkovicích (Náměstí 26, tel. 974 675 761) a Kroměříži (Březinova 2819, tel. 974 675 111).

Spolupracujeme také s psychiatry, a to dle potřeb dětí. Aktuálně jde o pravidelnou spolupráci s MUDr. Bartošíkovou (Moravská 3879, Kroměříž, tel. 702 814 115), MUDr. Wenglorzovou (Trávnícká 2, Prostějov, tel. 582 332 800), MUDr. Březíkovou (Tř. Osvoboditelů 1388, Otrokovice, tel. 577 922 056), psychiatrem a sexuologem MUDr. Theiner (FN Brno, Jihlavská 20, tel. 532 232 094) a s psychiatrem a adiktologem MUDr. Pilchem (Sušilova 1505, Holešov, tel.

776 224 284). V případě nutnosti hospitalizace chlapce se domlouváme s příslušným psychiatrem a Psychiatrickou nemocnicí v Kroměříži (lze opět vybrat jinou dle potřeb dítěte).

Datum: 4. 10. 2021

Jméno a podpis ředitele školy: Mgr. Ladislav Huťka

Jméno a podpis školního metodika prevence: Mgr. Michaela Zdráhalová

Přílohy:

1. Mapování situace v oblasti sociálně patologických jevů pro vytyčení cílů preventivních strategií
2. Dotazník pro rodiče, případně jiné blízké osoby po dovolence chlapců

Příloha č. 1

MAPOVÁNÍ SITUACE V OBLASTI SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ PRO VYTYČENÍ CÍLŮ PREVENTIVNÍCH STRATEGIÍ

Hezký den všem,

v rámci stanovování cílů školní preventivní strategie pro období následujících 5 let prosím o vyplnění krátkého dotazníku, který Vám nezabere více než 5 minut. Školní preventivní strategie bude součástí dokumentů školního metodika prevence stejně jako minimální preventivní program a krizový plán, všechny tyto dokumenty jsou pro školská zařízení povinné. Pokud byste měli zájem o bližší informace, ráda poskytnu. Děkuji za čas i vyplnění, pohodové dny.

Míša Zdráhalová

1. Jaké rizikové projevy chování se podle Vás nejčastěji vyskytují u dětí ve VÚ Střílky?
 - a) záškoláctví
 - b) extrémní projevy agrese
 - c) šikana
 - d) závislostní chování
 - e) sexuálně rizikové chování
 - f) rasismus a xenofobie
 - g) extrémní rizikové sporty
 - h) negativní působení sekt
2. Na jaké rizikové projevy chování by se měly zaměřit preventivní strategie a aktivity zařízení?
 - a) záškoláctví
 - b) extrémní projevy agrese
 - c) šikana
 - d) závislostní chování
 - e) sexuálně rizikové chování
 - f) rasismus a xenofobie
 - g) extrémní rizikové sporty
 - h) negativní působení sekt
3. S čím máte jako pedagogové největší problémy při práci s dětmi s poruchami chování a co byste pro svou práci potřebovali (více potřebovali/ocenili/co by pomohlo)? Prosím konkrétně vypište:
4. Daří se zařízení spolupracovat s okolím školského zařízení, konkrétně PČR, lékaři, sociálními pracovníky apod.? Jaké jsou silné a slabé stránky této spolupráce? Prosím uveďte konkrétně:
 - a) Silné stránky:
 - b) Slabé stránky:
5. Máte nějaká doporučení pro nastavení preventivních strategií zařízení na období budoucích pěti let? Pokud ano, konkrétně napište:

Příloha č. 2

DOTAZNÍK ZASÍLANÝ PO PROBĚHLÉ DOVOLENCE DĚTÍ

Dobrý den,(oslovení),

ozýváme se ohledně proběhlé dovolenky (jméno dítěte) a času, který strávil doma. Rádi bychom měli informace o tom, jak jste se doma spolu měli, abychom věděli, na čem máme s chlapcem tady v zařízení pracovat. Ať už jde o nastavování případných pravidel, dávání zpětné vazby apod. Prosíme o zodpovězení níže uvedených dotazů a zaslání zpět (odpovědi stačí zaškrtnout nebo jakkoli zvýraznit). Odpovědi Vám vezmou jen pár minut a pro nás jsou cenné při práci s chlapcem v následujícím týdnu. V případě, že byste chtěli sdílet více informací nebo konkrétní situace, jsme k dispozici samozřejmě i telefonicky (tel. 777 484 135).

1. Jak trávil čas doma?
 - ☐ převážně s námi
 - ☐ převážně venku/s kamarády
 - ☐ doma, ale sám např. na počítači, telefonu...
 - ☐ kombinace všeho
 - ☐ nevím
 - ☐ jinak, prosím napište:
2. Pomáhal s něčím doma?
 - ☐ ano, pomáhá pravidelně
 - ☐ pomohl jen s něčím
 - ☐ pomohl, ale musel/a jsem ho nutit
 - ☐ nepomohl s ničím
 - ☐ jiné, prosím doplňte:
3. Respektoval Vámi nastavená pravidla?
 - ☐ ano, bez problémů
 - ☐ částečně
 - ☐ spíš ne
 - ☐ vůbec
 - ☐ jiné, prosím doplňte:
4. Dodržoval smluvené časy návratů domů?
 - ☐ ano
 - ☐ spíš ano
 - ☐ spíš ne
 - ☐ vůbec
 - ☐ jinak, prosím napište:
5. Jste si vědomí nebo máte podezření, že užíval v průběhu dovolenky návykové látky?
 - ☐ ano, THC
 - ☐ ano, alkohol
 - ☐ ano, ale nevím jaké
 - ☐ nevím
 - ☐ ne, vůbec
 - ☐ jiné, prosím napište:
6. Ocenil/a byste za něco v průběhu dovolenky? Prosím, konkrétně napište za co:
7. Bylo by užitečné, abychom zde něco s probrali/řešili/na něčem pracovali? Případně máte jiné poznámky nebo informace z víkendového pobytu, o kterých bychom měli vědět?

Děkujeme za spolupráci. V případě jakýchkoli nejasností jsme Vám k dispozici.

S pozdravem